

ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“

СТАНОВИЩЕ

от доцент д-р Владимир Георгиев Станев,
Исторически факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

на

дисертационния труд на Христина Иванова Кирилова

на тема

„Видинският регион във военната история на България (1878 – 1945)“,
представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в
област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, професионално
направление 2.2. История и археология, докторска програма „Военна и
военнополитическа история“

Авторът на предложения за публична защита дисертационен труд – Христина Иванова Кирилова, от години е уредник в Регионалния исторически музей – Видин, по настоящем – негов директор. Тя има дълготрайни интереси към миналото на родния си град и неговия район, за което свидетелстват многобройните научни публикации, включително и на чужд език.

Темата на нейната дисертация не е цялостно разработвана в българската историография до настоящия момент, в този смисъл тя действително е актуална. Текстът на представеното изследване напълно съответства на неговото заглавие. На базата на огромен архивен материал, който в по-голямата си част се използва за пръв път, е проучена ролята на Видинския регион във военната история на България. Това прави труда значим и приносен. Изследването на Христина Кирилова представлява първо по рода си в такива мащаби на две свързани категории – военна и цивилна история, вплетени в една чудесна научна амалгама, която проследява живота и дейността на хората от региона в продължение на над 60 години.

В течение на петте поредни войни, които води България между 1878 и 1945 г., жителите на Видинско активно участват във всички тях. Това е разгледано в дисертационния труд подробно, но концептуално, като събитията от мирновременните периоди също не са пропуснати, а са детайлно проследени. Авторът е положил значими усилия да издири, проучи, анализира, систематизира и обобщи всевъзможни изворови данни от няколко архива и да предложи свои заключения, които обогатяват познанието не само за проучвания период, но и за националната история. Издигнатите хипотези са покрепени с богат документален материал. Всяка глава завършва с обобщаващо заключение, което извежда на преден план постигнатите

резултати. Не е без значение, че дисертацията е написана на стегнат език и в чудесен стил, което превръща четенето ѝ в истинско удоволствие.

Изследването на Христина Кирилова ще бъде от сериозна помощ за бъдещи проучвания на военната и ежедневната българска история, а в чисто приложен план може да бъде от полза при преподаването по история в различните степени на средното и висшето образование, за развитието на краезнанието и дори туризма във Видинско.

При положение, че до този момент липсва завършен, обобщаващ труд, посветен на Видинския регион в следосвобожденската история на България, няма как и откъде да се появяват съмнения за плагиатство. Дисертацията е лично дело и заслуга на докторанта, който изцяло носи отговорността за неговите положителни и отрицателни, доколкото има такива, страни.

Забелязват се, макар и малко на брой, чисто технически неточности, които в бъдеще би било добре да бъдат избягвани. Все още се срещат в бележките под линия заглавия, в които не са посочени година на издаване: Българска военна история. Подбрани извори и документи. Т. 2. Под редакцията на Христо Христов. София: Военно издателство, с. 107 (с. 5., бел. № 36.). На с. 87, бел. № 112 е цитирано: „Значението на Видинската крепост. Записка от Майор Атанас Узунов“, но не се казва къде се намира тази записка. На някои автори в бележките под линия са дадени целите имена: „Иванов, Владко...“, а на други – само фамилия със съкратено първо име: „Диков, Б.“ „Христов, А.“.

На с. 224 се заявява: „[...] но на 5 септември 1944 г. страната ни обявява война на СССР“, а всъщност става точно обратното.

Странно защо се разглежда участието на местните военни в потушаване на т. нар. Септемврийско въстание, но не и в преврата от 9 юни 1923 г., 19 май 1934 и 9 септември 1944 г.

Би могло да се помисли, с оглед на евентуална публикация, да бъдат приложени в помощ на читателите карти на Видинския регион, на Видинската крепост, на някои от бойните действия, както и скици, снимки и рисунки. В едно бъдещо издание би било добре Втора и Трета глава да бъдат обединени.

В заключение – представен е стойностен дисертационен труд, който еднозначно отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, чиято оригиналност е извън съмнение, а неговите научни приноси са безспорни. Прави отрадното впечатление, че докторантът се е съобразил със забележките, направени по време на обсъждането в първичното звено и е положил очевидни усилия да преработи текста си съобразно тях.

Всичко гореспоменатото ми дава пълна увереност да дам положителна оценка на дисертационния труд „Видинският регион във военната история на България (1878 – 1945)“ и мога да заявява, че убедено ще гласувам за **присъждане на научна и образователна степен „доктор“ в професионално направление 2.2. История и археология на Хритина Иванова Кирилова.**

Дата: 16.01.2022 г.

Military Academy “G. S. Rakovski”

Opinion

Of Assoc. Prof. Dr Vladimir Georgiev Stanev,
Faculty of History, Sofia University “St.Kliment Ohridski

About the dissesrtation of Hristina Ivanova Kirilova

Titled:

„The Vidin Region in the Military History of Bulgaria (1878 – 1945)“,
Presented for the procedure of obtaining a PhD/Doctor in Humanities 2.
Professional line 2.2. History and Archeology, PhD program „Military and
military-political History “

The author of the presented dissertation – Hristina Ivanova Kirilova has been working for many years at the Regional History Museum – Vidin and currently she is the director of that museum. She has a strong interest in the past and history of her home town and its region which is proved by her many publication, including in a foreign language.

The topic of her dissertation has not been well and fully researched by the Bulgarian historiography until now, which makes the choice of topic and research appropriate and necessary. The text of the dissertation fully corresponds to the title. It is based on huge quantity of archival materials, most of them used for the first time in academic research. The text elaborates on the role of the Vidin region in the military history of Bulgaria and this makes the dissertation important and contributory. The research of Hristina Kirilova is the first of its kind and explores both civil and military history, involved in a specific academic amalgama, which reveals people's lives and activities in the region for more than 60 years.

The inhabitants of Vidin region actively participate in the five wars that Bulgaria conducts between 1878-1945. Their contributions is described in details and in the context not just of the wars but also during peace times. The author has searched, researched, systematized and analyzed a lot of archival materials from several Archives. A lot of sources are used and based on them the author makes her own conclusions, which enriches the readers with knowledge not only about the regional but also about the national history. The thesis in the dissertation are supported by rich documental materials. Each chapter end with a conclusion that highlights the main points. The text is written in a nice style and manner pleasing the reader.

The research of Hristina Kirilova will be of great use for future researches of the military and daily life history of Bulgaria and in practice could be very useful in

teaching at schools and universities, for the development of regional studies, as well as for the development of tourism in the Vidin region.

As up to this moment no other full academic research on this topic exists there is no doubt that plagiarism in that case is impossible. The dissertation is a personal work of the author who is fully responsible for its positive and negative (if there are any) sides.

There are some small technical mistakes which could be easily corrected. In the footnotes there are some books that are cited without the year of the edition: Bulgarian military history. Sources and documents. Т. 2. Edited by Hristo Hristov. Sofia, Military publishing house, Sofia:, p. 107 (p. 5., бел. № 36.). On page 87, № 112 is cited: „Значението на Видинската крепост. Записка от Майор Атанас Узунов“, but there is no information where it is. Some authors are cited with full names: „Иванов, Владко...“, others are mentioned only by family name –: „Диков, Б.“ „Христов, А.“.

On page 224 is cited: „[...] on the 5 of September our country declares war on the Soviet Union“, but in fact it is exactly the opposite.

It is bizarre why the participation of the local militaries in the suppression of the September Uprising in 1923 is described but not their participation in the coups of 9 June 1923, 19 May 1934 and 9 September 1944.

If the dissertation is going to be published as a book, some maps of the Vidin region, pictures of the Vidin tower or from military actions, schemes, drawings could be added. In such a book second and third chapter should be united.

In conclusion – the dissertation is valuable and fully meets the requirements for obtaining a PhD. The originality of the text is undoubted and its academic value too. Very good impression makes also the fact the author has made all the corrections in the text, recommended during the first discussion.

All mentioned above makes me fully confident to give a very positive opinion of the dissertation titled „The Vidin region in the military history of Bulgaria (1878 – 1945)“ and to say that **I will vote in favor for the PhD to be granted to Hristina Ivanova Kirilova in professional line 2.2. History and Archeology.**

Date: 16.01.2023

Assoc. Prof. Dr Vladimir Stanev